

Tytuł: Jak adoptować zabytek?

Opracowanie: Iga Kazimierczak

Program: Sefer

Rodzaj materiału: Materiały pomocnicze

Czym jest właściwie adopcja zabytku?

Dlaczego „adopcja”? Słowo to oznacza przyjęcie kogoś w opiekę, przejęcie za coś odpowiedzialności. W programie „Sefer” Wy, uczestnicy, w pewnym sensie, przejmujecie odpowiedzialność za zabytki związane z dziedzictwem żydowskim, znajdujące się w Waszych miastach, miejscowościach i wsiach. Zabytki te – cmentarze, synagogi, domy modlitwy, są własnością miasta lub gmin żydowskich, niestety w przypadku większości z nich, nie ma szans na właściwą opiekę, ochronę, czy konserwację. Większość z tych obiektów – zwłaszcza cmentarzy, popada w ruinę. Dlaczego się tak dzieje? Podstawową przyczyną ich stopniowej degradacji są oczywiście przyczyny materialne. Częściowo także pozamaterialne. Niszczyje jednak najczęściej to, na czym nam nie zależy, z czym nie jesteśmy związani, co nie ma dla nas sentymentalnej i historycznej wartości. Dlatego Wasze działania są tak bardzo istotne – wydobywają historię miejsc, ludzi, wydarzeń. Coś, co ma swoją historię, zaczyna mieć swoje znaczenie, wartość. Dla wielu z tych zabytków jedyną możliwością ocalenia jest opieka społeczności lokalnej, czy chociażby takich programów, jak nasz. Adoptowanie zabytku, to wzięcie go pod opiekę, podjęcie decyzji o wzięciu odpowiedzialności za jego losy, za jego stan, zniszczenia. Adopcja to akt symboliczny, gdyż nie można dzięki niemu stać się właścicielem zabytku. Ale nie tylko symboliczny, bowiem opieka nad zabytkiem będzie rzeczywista.

Uroczysta adopcja

Moment dokonania adopcji nazwaliśmy w naszych programach „uroczystą adopcją”, a dokument przygotowany na tę okazję – „aktem adopcji”. Akt adopcji, który przygotowują uczniowie, to dokument o bardzo ważnym znaczeniu. Dla nich to obietnica zaangażowania, dowód, że ten zabytek stał się w pewien sposób ich - a więc do nich też należy opieka nad nim. Jest to też zgoda na wykonanie szeregu różnych działań, które doprowadzą ich do zdobyciu wiedzy o nim, poznaniu go i pomocy. Najlepiej, żeby o wyglądzie i treści aktu adopcji zdecydowali uczniowie razem z nauczycielem. Na pewno będą mieli wiele pomysłów na to, jak ten niezwykle dokument może wyglądać. Powinien on zawierać podstawowe informacje - o szkole, adoptowanym zabytku i uczniach biorących udział w projekcie.

To ważny i jeden z najbardziej uroczystych momentów w realizacji programu. W obecności całej szkoły uczniowie adoptują swój zabytek. Informują tym samym swoje środowisko o działaniach, jakie podjęli. Zazwyczaj szkoły organizują adopcje w swoim gronie. Jeśli jednak w mieście lub regionie w programie „Sefer” uczestniczy więcej szkół, można zorganizować wspólną uroczystość adopcji. Takie wydarzenie na pewno będzie interesujące dla lokalnej prasy.

Na uroczystość warto zaprosić tych, którzy w jakikolwiek sposób pomagają lub mogliby pomóc uczniom w ich opiece nad zabytkiem. Warto więc, poza dyrekcją szkoły, innymi uczniami i nauczycielami zaprosić na nią władze miasta, gminy, czy powiatu. Cennym i pożądanym gościem będzie też regionalny lub wojewódzki konserwator zabytków, przedstawiciel gminy wyznaniowej żydowskiej oraz przedstawiciele lokalnych muzeów i placówek kulturalnych.

Nie sposób stworzyć gotowego scenariusza uroczystej adopcji. Niewątpliwie najważniejszym momentem jest przekazanie aktu adopcji dzieciom przez kogoś z gości lub dyrekcję szkoły. Uczniowie razem z nauczycielami przygotowują też zazwyczaj program artystyczny, obejmujący przede wszystkim prezentację zabytku oraz treści projektu - co zamierzają z nim zrobić.

Przed taką ceremonią należy jednak każdorazowo stworzyć własny scenariusz wydarzenia. W scenariuszu powinny znaleźć się informacje o zaproszonych gościach, planowany przebieg wydarzeń. Na uroczystość adopcji warto zaprosić przedstawicieli prasy, lokalnych mediów.

Jak zabrać się za organizację adopcji?

1. Ustalić termin

Przed ustaleniem warto sprawdzić terminy przerw świątecznych, egzaminów i matur. Imprez tego typu nie należy także organizować w okolicach świąt i długich weekendów

2. Wybrać miejsce

Większość adopcji odbywa się w okolicy obiektu, którym zajmujecie się w ramach projektu. Naturalne więc jest, że część z nich odbędzie się na świeżym powietrzu. Warto więc poczekać z ceremonią na cieplejsze miesiące, marzec i kwiecień będą odpowiednie.

Część adopcji odbywa się również w budynku szkoły lub w budynkach miejskich. Wtedy należy dokładnie zagospodarować przestrzeń, w której się ona odbędzie. Powinniście przygotować dla zaproszonych gości odpowiednio oznaczone miejsca do siedzenia, dla występujących – stół prezydialny.

Warto także pomyśleć o atrakcyjnej scenografii – możecie przy tej okazji przygotować wystawę, lub wstępną prezentację Waszego projektu.

3. Stworzyć scenariusz

Każda taka uroczystość powinna mieć swój precyzyjny scenariusz. Nie powinna być zbyt długa, a punkty programu powinny być rygorystycznie przestrzegane. Nie powinny mieć więc miejsca sytuacje, w których wystąpienie zaplanowane na 20 minut trwa 40.

Cały czas należy czuwać nad sprawnym przebiegiem.

4. Przygotować materiały informacyjne

Konieczne przygotujcie materiały informacyjne o waszym projekcie. Materiały takie powinien otrzymać każdy uczestnik waszej ceremonii.

5. Rozesłać lub rozdać zaproszenia

Aby na waszą ceremonię przyszło wielu zaproszonych gości, musicie postarać się, aby wasze zaproszenie było dokładnie opracowane.

Co powinno znaleźć się w zaproszeniu?

- informacja o charakterze ceremonii
- podstawowe informacje o projekcie i osiągnięciach
- data i godzina spotkania oraz czas jego trwania (w przybliżeniu)

Zaproszenie musi być estetyczne – warto precyzyjnie opracować jego szatę graficzną. Powinno być dostarczone przynajmniej dwa tygodnie przed wydarzeniem. Warto zamieścić w nim formułkę R.S.V.P – aby zaproszeni potwierdzali swoje przybycie.